

Cestné technické kontroly v Slovenskej republike v roku 2022

Základné štatistické ukazovatele

(10.3.2023)

Popri technických kontrolách, ktoré na Slovensku vykonáva sieť staníc technickej kontroly (STK), existuje aj druhý silný nástroj štátu na dosiahnutie dostatočne dobrého technického stavu vozidiel na to, aby nebola ohrozovaná bezpečnosť cestnej premávky. Sú ním tzv. *cestné technické kontroly*, ktoré vykonáva Policajný zbor Slovenskej republiky (PZ SR) na náhodne vybraných vozidlách zastavovaných priamo v cestnej premávke. Vďaka *smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/47/EÚ o cestnej technickej kontrole úžitkových vozidiel prevádzkovaných v Únii a o zrušení smernice 2000/30/ES* sú už do veľkej miery harmonizované naprieč členskými štátmi EÚ. Rozsah kontroly a klasifikácia chýb sú takmer úplne kompatibilné s technickými kontrolami na STK, čo umožňuje využiť dáta zbierané technickou službou technickej kontroly z cestných technických kontrol aj na priame porovnania medzi oboma nástrojmi dozoru nad technickým stavom vozidiel.

I. Počet vykonaných cestných technických kontrol

V roku 2022 bolo v Slovenskej republike vykonaných celkovo 7.564 cestných technických kontrol na náhodne vybraných vozidlách v cestnej premávke. Drvivú väčšinu z nich (takmer 99%) tvorili ťažké nákladné automobily a prípojné vozidlá, podrobnejšie rozdelenie je v pripojenej tabuľke:

Kategória vozidla		Počet vykonaných cestných technických kontrol	Podiel v percentách z celkového počtu vykonaných kontrol
M1	automobil na prepravu osôb do 8 miest na sedenie okrem miesta vodiča	3	0,04%
M2 a M3	autobus	18	0,24%
N1	automobil na prepravu nákladov do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane	54	0,71%
N2 a N3	automobil na prepravu nákladov s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	5.500	72,71%

Kategória vozidla		Počet vykonaných cestných technických kontrol	Podiel v percentách z celkového počtu vykonaných kontrol
O2	prípojné vozidlo s celkovou hmotnosťou od 750 kg do 3,5 t vrátane	2	0,03%
O3 a O4	prípojné vozidlo s celkovou hmotnosťou nad 3,5 t	1.984	26,23%
R	prípojné vozidlo za traktor	1	0,01%
T	kolesový traktor	2	0,03%
Celkom		7.564	100,00%

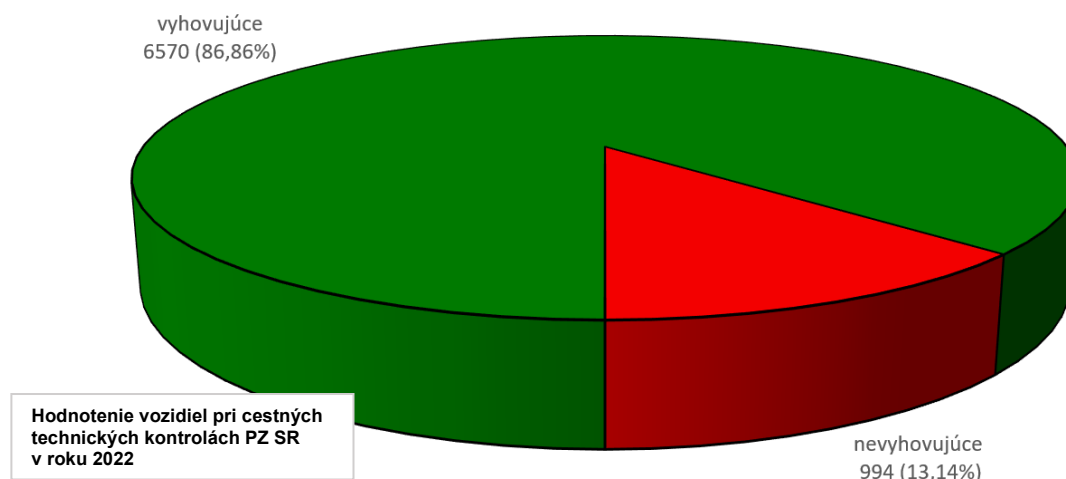
Približne polovicu kontrolovaných vozidiel tvorili vozidlá evidované na Slovensku a štvrtinu poľské vozidlá. Viac ako päťpercentné podiely na celkovom počte kontrol mali aj maďarské, rumunské a české vozidlá. Raritou je jediná kontrola vykonaná na vozidle evidovanom na inom kontinente, ktoré k nám prišlo až z afrického Pobrežia Slonoviny.

Štát evidencie vozidla	Slovensko	Poľsko	Maďarsko	Rumunsko	Česká republika	Bulharsko	Zvyšok EÚ a Švajčiarsko	Srbsko	Turecko	Ukrajina	Iné	Celkom
Počet kontrol	3.634	1.973	499	453	394	107	214	100	65	56	69	7.564
Podiel v %	48,04%	26,08%	6,60%	5,99%	5,21%	1,41%	2,83%	1,32%	0,86%	0,74%	0,91%	100,00%

Podľa § 58 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov je každý rok potrebné vykonať najmenej taký počet cestných technických kontrol, aby zodpovedal aspoň piatim percentám celkového počtu vozidiel kategórie M2, M3, N2, N3, O3 a O4, ktoré sú evidované v Slovenskej republike. K 31.12.2022 to znamenalo vykonať aspoň 6.002 kontrol, vykonaním celkovo 7.564 kontrol tak bola táto požiadavka zákona splnená.

II. Hodnotenie vozidiel pri cestných technických kontrolách

Pri cestných technických kontrolách vykonávaných PZ SR je na rozdiel od STK hodnotenie len dvojestupňové – vozidlá buď technickým kritériám vyhovujú alebo nevyhovujú. **V roku 2022 bolo vyhodnotených ako vyhovujúcich takmer 87% vozidiel kontrolovaných PZ SR, a ako nevyhovujúcich približne 13% kontrolovaných vozidiel.**

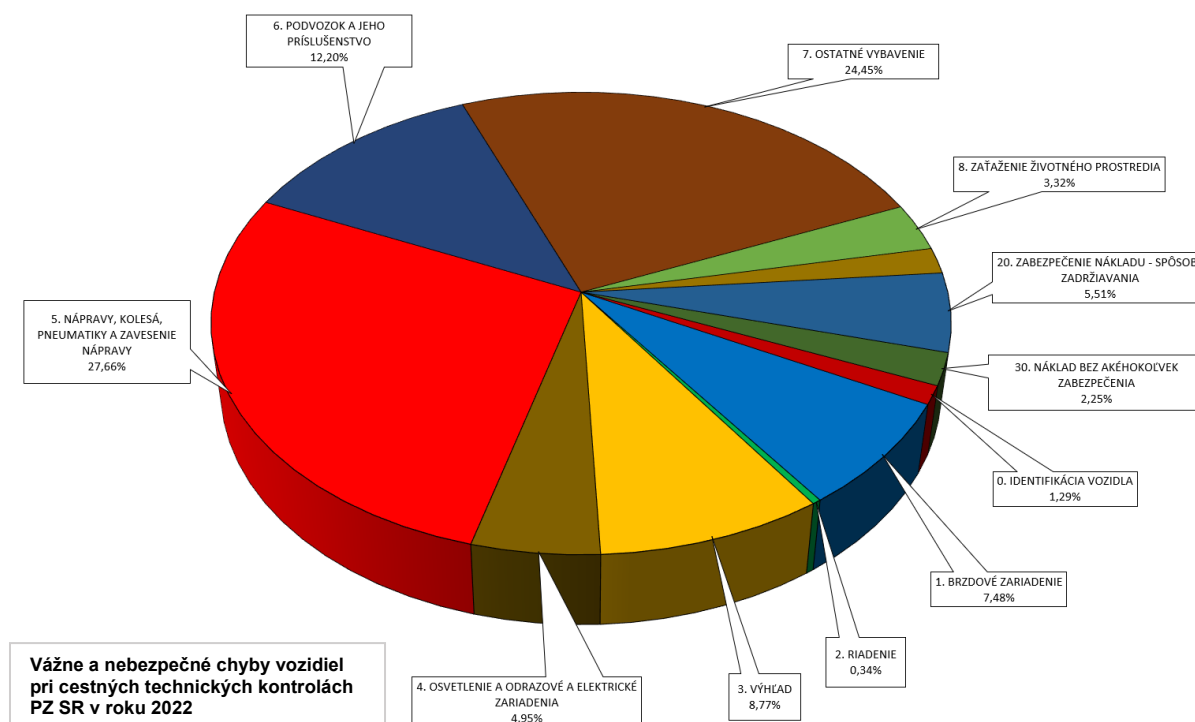

Úspešnosť vozidiel sa výrazne líšila podľa štátu evidencie. Paradoxne najmenej úspešné boli slovenské vozidlá, nevyhovujúcich bolo až 22,56% z nich. Dôvodom môže byť to, že na rozdiel od zahraničných vozidiel sa pri nich v rámci cestných technických kontrol posudzuje aj plnenie slovenských národných technických požiadaviek. Pri vozidlách evidovaných v iných štátoch je predmetom kontroly len štandardizovaný súbor medzinárodne platných technických požiadaviek podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/47/EÚ. Podiel nevyhovujúcich bol pri zahraničných vozidlách v rozmedzí od 10,71% do 2,00%, podľa štátu evidencie. Mimochodom, aj jediné vozidlo reprezentujúce africký kontinent zmienené v predchádzajúcej časti bolo hodnotené ako vyhovujúce. Podrobnejší prehľad je v nasledujúcej tabuľke:

Štát evidencie vozidla	Slovensko	Poľsko	Maďarsko	Rumunsko	Česká republika	Bulharsko	Zvyšok EÚ a Švajčiarsko	Srbsko	Turecko	Ukrajina	Iné
Vyhovujúce	77,44%	96,50%	94,79%	93,38%	93,91%	93,46%	97,66%	98,00%	95,38%	89,29%	97,10%
Nevyhovujúce	22,56%	3,50%	5,21%	6,62%	6,09%	6,54%	2,34%	2,00%	4,62%	10,71%	2,90%

III. Chyby vozidiel zisťované pri cestných technických kontrolách

Rozdelenie vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách medzi jednotlivé skupiny kontrolných položiek zobrazuje ďalší z diagramov. **Najčastejšie prichádzalo k zisteniu výskytu závažnejších chýb na nápravách (vrátane kolies, pneumatík a zavesenia náprav), na tzv. ostatnom vybavení (napr. hasiace prístroje, povinná výbava, tachografy a pod.) a na podvozku (vrátane jeho príslušenstva).**

V rebríčku desiatich najčastejšie zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb je zjavná prevaha chýb týkajúcich sa vybavenia vozidiel hasiacimi prístrojmi, poškodení a opotrebenia pneumatík alebo poškodení čelných skiel. Desiatku dopĺňajú aj chyby ochrán proti podbehnutiu (vrátane nárazníkov) a chýbajúce alebo neplatné periodické prehliadky záznamových zariadení (tachografov):

10 najčastejšie zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb pri cestných technických kontrolách

Poradie	Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel
1.	7.2.SK.1	Hasiaci prístroj vo vozidle, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, nie je schváleného typu, má porušenú plombu, alebo nemá platnú pravidelnú prehliadku.	2,12%
2.	3.2.a.2	Výhľad z miesta vodiča je narušený v stieranej ploche čelného skla poškodením, alebo z miesta vodiča nie sú viditeľné vonkajšie zrkadlá.	1,34%
3.	5.2.3.d.1	Akékoľvek vážne poškodenie alebo prerezanie pneumatiky.	1,11%
4.	5.2.3.SK.1	Na tej istej náprave vozidla sú použité pneumatiky, ktoré nemajú zhodný obchodný názov, názov výrobcu, kategóriu použitia, index nosnosti, kategóriu rýchlosti alebo prierez.	1,03%
5.	6.1.4.b	Nárazník alebo zariadenie proti podbehnutiu chýba, nezodpovedá schválenému alebo predpísaným podmienkam.	1,03%
6.	5.2.3.e.1	Ukazovateľ opotrebenia dezénu pneumatiky sa stáva viditeľným.	1,00%
7.	5.2.3.d.2	Kordová vrstva pneumatiky viditeľná alebo poškodená.	0,98%
8.	7.2.a	Vozidlo, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, ním nie je vybavené.	0,95%
9.	5.2.3.e.2	Hĺbka dezénu pneumatiky nie je v súlade s požiadavkami.	0,83%
10.	7.9.SK.1	Záznamové zariadenie vozidla, ktorého účel použitia vyžaduje používanie záznamového zariadenia, nemá platnú periodickú prehliadku.	0,78%

* Chyby s označením „SK“ v kóde sa pri cestnej technickej kontrole týkajú len vozidiel evidovaných v Slovenskej republike. Chyby bez tohto označenia sa týkajú všetkých vozidiel, bez ohľadu na štát, v ktorom sú evidované.

IV. Porovnanie chýb pri cestných technických kontrolách s technickými kontrolami

Do tohto porovnania boli zahrnuté len cestné technické kontroly vykonané na vozidlách evidovaných v Slovenskej republike. **Ukázalo sa, že štruktúra chýb zisťovaných pri cestných technických kontrolách nekorešponduje s chybami zisťovanými pri technických kontrolách na STK.** Tam pri technických kontrolách pravidelných dlhodobo zaznamenávame výrazne vyšší podiel chýb týkajúcich sa brzdovej sústavy a zariadení vonkajšieho osvetlenia vozidiel.

Rozdelenie vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách a pri technických kontrolách pravidelných (STK) medzi jednotlivé skupiny kontrolných položiek

Skupina kontrolných položiek		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)*
0.	Identifikácia vozidla	1,50%	1,72%
1.	Brzdové zariadenie	6,72%	59,66%
2.	Riadenie	0,39%	1,84%
3.	Výhľad	6,92%	2,01%
4.	Osvetlenie a odrazové a elektrické zariadenia	5,03%	17,63%
5.	Nápravy, kolesá, pneumatiky a zavesenie nápravy	25,78%	5,04%
6.	Podvozok a jeho príslušenstvo	12,79%	4,94%
7.	Ostatné vybavenie	27,74%	5,97%
8.	Zaťaženie životného prostredia	3,39%**	1,00%
9.	Doplňujúce skúšky pre vozidlá kategórie M2, M3 určené na prepravu osôb	0,00%	0,18%
10.	Zabezpečenie nákladu – vhodnosť vozidla	1,76%	- ***
20.	Zabezpečenie nákladu – spôsoby zadržiavania	5,35%	- ***
30.	Náklad bez akéhokoľvek zabezpečenia	2,61%	- ***

* *Dáta z kontrol ťažkých vozidiel (kategórie M2, M3, N2, N3, O3, O4, T a R), ktoré tvoria absolútnu väčšinu vozidiel kontrolovaných pri cestných technických kontrolách.*

** *Cestná technická kontrola zahŕňa aj kontrolné položky, ktoré nie sú súčasťou technickej kontroly, ale emisnej kontroly.*

*** *Kontrolné položky skupín 10, 20 a 30 sa pri technickej kontrole pravidelnej nevykonávajú.*

O tom, že brzdové sústavy a svetelné zariadenia slovenských vozidiel majú ďaleko od ideálneho stavu, svedčia dáta z technických kontrol na STK z posledných rokov. Od zavedenia efektívnejšieho systému dozoru nad dodržiavaním predpisov na STK výrazne narástol podiel zisťovaných vážnych a nebezpečných chýb práve v týchto skupinách kontrolných položiek. Najmä preto, že súčasné postupy a nástroje dozoru dokážu najúčinnšie pôsobiť pri kontrole brzd a osvetlenia. Obraz skutočnej situácie, ktorý pre tieto dve skupiny kontrolných položiek v súčasnosti dávajú dáta z STK, preto možno považovať za objektívny.

Menší počet chýb brzd a vonkajšieho osvetlenia vozidiel pri cestných technických kontrolách tak pravdepodobne nereflektuje skutočný stav vozového parku. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/47/EÚ pripúšťa dva stupne rozsahu cestných technických kontrol; počiatočnú, pri ktorej sa posudzuje technický stav predovšetkým vizuálne, a podrobnú, pre ktorú sa kontrolujúci technik rozhoduje na základe výsledku počiatočnej, a ktorá sa rozsahom, zariadeniami a metódami približuje technickej kontrole vykonávanej v STK. Je pochopiteľné, že v podmienkach, v ktorých sú cestné technické kontroly vykonávané – v exteriéri v blízkosti frekventovaných cestných komunikácií, sa technici cestnej technickej kontroly (príslušníci PZ SR) sústreďujú na chyby jednoducho a rýchlo odhaliteľné vizuálnou obhliadkou bez použitia meradiel a zariadení, ako sú práve chyby pneumatík a povinnej výbavy a poškodenia čelných skiel alebo ochrán proti podbehnútiu. **Relatívne vysoký výskyt týchto chýb na náhodne vybraných vozidlách v cestnej premávke je však aj indíciou, že takéto chyby nie sú technikmi STK pri technických kontrolách pravidelných vyhodnocované správne.** Ide najmä o tie z nich, pri ktorých je len málo pravdepodobné alebo úplne nemožné, aby boli pri príprave vozidla na absolvovanie technickej kontroly na STK ich prevádzkovateľmi dočasne odstránené a po návšteve STK bolo vozidlo uvedené späť do nevyhovujúceho stavu. Do tejto skupiny možno jednoznačne zaradiť veľkú časť chýb pneumatík a väčšinu poškodení čelného skla alebo ochrán proti podbehnútiu. Z ďalších chýb, ktoré sa do TOP 10 rebríčka nedostali, ale sú na ceste zisťované niekoľkonásobne častejšie oproti STK, možno spomenúť nefunkčné zvukové zariadenia signalizujúce spätný chod, mierne častejšie je zisťovaný aj únik prevádzkových kvapalín (najčastejšie oleja).

Porovnanie výskytu vybraných vážnych a nebezpečných chýb vozidiel pri cestných technických kontrolách a pri technických kontrolách pravidelných (STK)

Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel evidovaných v SR	
		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)**
7.2.SK.1	Hasiaci prístroj vo vozidle, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, nie je schváleného typu, má	4,40%	0,23%

Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel evidovaných v SR	
		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)**
	porušenú plombu, alebo nemá platnú pravidelnú prehliadku.		
5.2.3.SK.1	Na tej istej náprave vozidla sú použité pneumatiky, ktoré nemajú zhodný obchodný názov, názov výrobcu, kategóriu použitia, index nosnosti, kategóriu rýchlosti alebo prierez.	2,15%	0,20%
6.1.4.b	Nárazník alebo zariadenie proti podbehnutiu chýba, nezodpovedá schválenému alebo predpísaným podmienkam.	1,98%	0,44%
5.2.3.d.1	Akékoľvek vážne poškodenie alebo prerezanie pneumatiky.	1,79%	0,43%
5.2.3.e.1	Ukazovateľ opotrebenia dezénu pneumatiky sa stáva viditeľným.	1,79%	0,25%
7.2.a	Vozidlo, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, ním nie je vybavené.	1,79%	0,31%
5.2.3.d.2	Kordová vrstva pneumatiky viditeľná alebo poškodená.	1,76%	0,12%
3.2.a.2	Výhľad z miesta vodiča je narušený v stieranej ploche čelného skla poškodením, alebo z miesta vodiča nie sú viditeľné vonkajšie zrkadlá.	1,71%	0,15%
7.9.SK.1	Záznamové zariadenie vozidla, ktorého účel použitia vyžaduje používanie záznamového zariadenia, nemá platnú periodickú prehliadku.	1,69%	1,50%
5.2.3.e.2	Hĺbka dezénu pneumatiky nie je v súlade s požiadavkami.	1,51%	0,14%
7.7.SK.4	Doplňkové zvukové výstražné zariadenie signalizujúce zaradený spätný chod chýba alebo nefunguje na vozidle, pre ktoré je predpísané.	0,99%	0,22%
7.2.SK.2	Hasiace prístroje vo vozidle, ktoré nie je schválené na prepravu nebezpečných vecí a pre ktoré je hasiaci prístroj predpísaný, majú menšiu celkovú náplň, ako je predpísaná.	0,94%	0,08%

Chyba*		Výskyt na percentách z kontrolovaných vozidiel evidovaných v SR	
		Cestná technická kontrola	Technická kontrola pravidelná (STK)**
6.1.4.a.2	Nárazník alebo zariadenie proti podbehnútiu neplní svoju funkciu, je nedostatočne upevnené alebo poškodené tak, že hrozí jeho odpadnutie.	0,72%	0,02%
8.4.1.1	Akýkoľvek nadmerný únik kvapalín, okrem vody, s pravdepodobnosťou spôsobenia škody na životnom prostredí alebo predstavujúci bezpečnostné riziko pre	0,72%	0,55%
8.4.1.2	Nadmerný únik kvapalín, okrem vody, spôsobujúci neustále vytváranie kvapiek; stav predstavuje veľmi vážne riziko pre životné prostredie alebo účastníkov cestnej premávky.	0,72%	0,46%
5.2.3.a.1	Rozmer pneumatík, nosnosť, schvaľovacia značka alebo rýchlostná kategória nie je v súlade s požiadavkami a má vplyv na bezpečnosť cestnej premávky.	0,61%	0,33%
5.2.3.c	Pneumatiky na rovnakej náprave majú rozdielnu konštrukciu (radiálna/diagonálna).	0,58%	0,01%

* Chyby s označením „SK“ v kóde sa pri cestnej technickej kontrole týkajú len vozidiel evidovaných v Slovenskej republike. Chyby bez tohto označenia sa týkajú všetkých vozidiel, bez ohľadu na štát, v ktorom sú evidované.

** Dáta z kontrol ťažkých vozidiel (kategórie M2, M3, N2, N3, O3, O4, T a R), ktoré tvoria absolútnu väčšinu vozidiel kontrolovaných pri cestných technických kontrolách.

TESTEK, a.s.

technická služba technickej kontroly